

Wereldvrouw uit Oost

Anna Bakker

Het gebeurde in een impuls dat Debora Heijne zich op gaf voor deze rubriek. “Ik krijg wel vaker een idee. Meestal denk ik er niet te lang over na. Dan voer ik het uit, en zie wel wat er gebeurt.

“Dat impulsieve gedrag brengt niet alleen maar goeds”, nuanceert ze meteen; had even wat langer nagedacht, spookt ook wel eens door haar hoofd. Maar toch. Ondertussen heeft haar leven op deze manier wel een aantal wendingen genomen. Dat aanpakken, meebewegen en initiatief nemen tekenen de onderwijsontwikkelaar, danser en ondernemer.

Als een van de redenen om zich op te geven vertelt ze: “Als ik ergens enthousiast over ben, dan wil ik dat graag met andere mensen delen, zo zit ik in elkaar.” Bovendien is ze geboren en getogen in Nijmegen-Oost.

De wereld ligt voor je open

Haar ouders kwamen in de 60'er jaren voor hun studie naar Nijmegen. De traditionele gelovige achtergrond die ze meenamen, lieten ze vrij snel los. Met onze eigen kroost gaan we het anders doen, besloten ze, en kwamen in een scene van vernieuwers terecht. De anti-autoritaire crèche waar Debora met haar oudere zus naar toe ging, was daar een belangrijk onderdeel van. “Eén groot feest!”, vertelt Debora. “Ik weet wel dat er ook heel rare verhalen daarover de ronde doen, maar er bestaan verschillende stromingen. Bij de crèche in het kerkje op de Daalseweg ging het vooral om het volgen en stimuleren van de kinderen in hun ontwikkelingen en niet teveel een autoritaire wil opleggen.”

Dat is niet zonder gevolgen gebleven, blijkt nu. In dat prille begin werd de kiem gelegd voor de kracht die haar nu stuurt: “Je moet doen wat je zelf wil, en je niet te veel laten afleiden door wat andere mensen of de maatschappij van je verwachten.” De wereld ligt voor je open, leerde ze juist. Als een vanzelfsprekendheid is het er spelenderwijs in geslepen: meerdere kanten van jezelf ontdekken, dat ontwikkelen en later met elkaar in verband te brengen.

De eerste vijf jaar van haar leven groeide ze op in een studentenflat in Nijmegen-Oost, daarna volgde de ver-

huizing naar de Jozef Israëlsstraat. Net buiten de zone van de speelstraten, maar wel volop spelen met de buurtkinderen op het plein of schaatsen op de stoep, zoals in die heel koude winter.

In haar vroege jeugd leerde ze van haar ouders dat ‘het goed hebben’ geen vanzelfsprekendheid was. Het gezin werkte, net na de Anjerrevolutie, een zomer lang mee op de tabaksvelden van de Che Guevara Coöperatie in Portugal. Debora kreeg er Portugese les zodat ze met de andere kinderen kon praten. Toen ze, eenmaal terug in Nederland, het bericht hoorden dat de grootgrondbezitters de coöperatie hadden ont-ruimd, gingen ze in de kerstvakantie terug en bezochten de gezinnen die in barakken een tijdelijk onderkomen hadden gevonden. Het liet een diepe indruk op haar achter.

Als jongere vond ze Nijmegen bepaald niet bijzonder; het Westen, daar gebeurde het pas. Tijd voor de grote wereld dus, om te beginnen met een half jaartje Londen, om daarna in Amsterdam de modeacademie te bezoeken. Boeiend en gaaf die mode, maar na drie maanden was ze er al uit: dit is het niet. De winst lag hem er dan vooral in, dat ze als model met het make-up-vak in aanraking komt. Voor ze zich stortte op een professionele opleiding in het grimeursvak, woonde ze nog een half jaar in Granada, doordat een vriendin haar meevroeg. “Waarom niet? Londen was per slot van rekening ook goed bevallen, daar was ik ook niet dommer van geworden?” Waarna als freelance make-up-artist de eerste stap naar het ondernemerschap wordt gezet. Tv- en foto-opdrachten volgden. Een kunstvorm, zo zag ze het grimewerk; als een afspiege-

ling van de tijd en de trend van het moment. En niet dat hele banale - zit de mascara goed? - zoals anderen dat soms zagen en daarom vroegen: “En wat doe je er dan nog verder bij?”

Na verloop van tijd ging ze er les bij geven en ontwikkelde haar eigen lesmateriaal. Ondertussen had ze, in haar oude stadje Nijmegen nota bene, haar grote liefde John leren kennen, en ze besloot daar terug te keren om te gaan samenwonen.

groeiprocessen

Dat lesgeven intrigeerde, en ze startte op de pabo om zich daarin verder te bekwaamen. “Maar het was al snel duidelijk dat ik geen juf wilde worden, en lesgeven binnen de beperking van een schoolgebouw was ook niet echt mijn ding. Maar wat ik wel heel interessant vond, was om mee te kijken met een leerling. Niet zozeer vanuit de positie ‘ik ben de juf en ik zal je wel vertellen hoe het moet’, maar ‘wie ben je, wat wil je en hoe kan ik jou helpen om daarachter te komen?’

In de periode dat Debora op het Montes-

sori College werkte - eerst als stagiair, later als mentor - legde ze huisbezoeken af en kwam zodoende in contact met buitenlandse vrouwen, die wel van alles wilden en konden, maar niet wisten hoe ze dat voor elkaar moesten krijgen. Taal bleek niet de enige barrière te zijn.

Samen met collega Helen Arentz startte Debora de praktijkschool Wereldvrouwen, inmiddels al tien jaar befaamd door het project ‘Wereldkoks’. Niet alleen door te koken maar door met taalvaardigheden, het proces en samen bezig te zijn, konden veel vrouwen hun persoonlijke vaardigheden ontwikkelen.

Zelf groeide Debora ook, door dit specifieke onderwijsconcept - onderwijs en ondernemerschap - verder te ontwikkelen en te delen met anderen.

Uit het hoofd

Sinds een paar jaar heeft het gedachtegoed van persoonlijke ontwikkeling zich verlegd naar dansimprovisatielessen en theaterworkshops. Helemaal in lijn met het idee ‘doen wat je zelf wil en niet laten leiden door beperkende gedachten’. De docent die vertelt hoe je je al dan niet moet bewegen is geschrappt. Je lichaam als

instrument om creativiteit te ontwikkelen, je prettig te voelen en jezelf te verkennen. Geen opgelegde passen dus, maar een beweging die van binnenuit ontstaat, zoals een dagelijks gebaar bijvoorbeeld dat langzaam uitmond in een dans.

Voor lagere scholen en middelbare scholen ontwikkelde ze daarom ‘dansleerlijnen’. Maar ook Productiehuis De Nieuwe Oost in Arnhem heeft haar gestrikt om experimentele dansworkshops te geven aan technisch geschoolde dansers, in een samenwerking met niet-professionele dansers bijvoorbeeld.

“Dans is belangrijk, iedereen kan het. Het is dé gelegenheid bij uitstek om even uit het hoofd te gaan zodat je weer nieuwe dingen kan opnemen. Zelf doen we het ook bij Wereldkoks. Nou ja, af en toe. Het is nu ook weer niet zo dat we de hele tijd allemaal samen staan te dansen.”

Meltingpot

Ze werkt er de helft van de week nog. Daar in het brandpunt, in de warme meltingpot van culturen, waarin mensen bij elkaar komen. Saamhorigheid en elkaar niet uitsluiten zijn de ingrediënten waarmee ze tot een succesvol bedrijf zijn gekomen. Uitspraken van politici waarmee ze polarisatie voeden - bijvoorbeeld Kerst als bedreigde Nederlandse traditie - herkent ze niet en maken de samenleving er niet prettiger op. Ze ervaart de dreiging die op de loer ligt, zoals ze dat vroeger zag.

Ze was negen jaar toen, ten tijde van de Pier-Sonrellen. Die haag met ME-troepen in de Sme-tiusstaat staat nog op haar netvlies gegrift; klaar om in te grijpen. En zij stond daar aan de kant, met haar fietsje, op weg naar school. Van haar ouders kreeg ze de details te horen, die luisterden naar Radio Rataplan en steunden de krakers met dekens en meer.

Het beeld staat voor haar nu nog symbool voor het fenomeen hoe bevolkingsgroepen plotseling tegenover elkaar kunnen staan.

Na een uurtje praten begint het wel een beetje te duizelen. Debora vertelt over een project dat ze vanuit de zomerfeesten voor de 4wmbot ontwikkelde waarin ze leerlingen, het bedrijfsleven en de stad bij elkaar bracht. O ja, en over de vmbo-leerlingen waarmee ze naar het museum gaat.

Huh, nog meer projecten? Als ik op mijn lijstje kijk, zie ik dat we het dan nog geeneens gehad hebben over haar muzikale en zangcarrière en haar onderneming ‘Debora24/7’. En natuurlijk de deelname van haar dansgroep aan het Oosterlichtfestival in Nijmegen-Oost op 18 en 19 maart aanstaande.

Waar impulsiviteit al niet allemaal toe kan leiden.

www.debora24-7.nl

Ook geïnterviewd worden voor deze rubriek? Anna Bakker schrijft bewonersportretten voor deze Wijkkrant én, in opdracht, levensverhalen. annabakker@levensverhalen.nu

“De anti-autoritaire crèche was één groot feest!”

Foto: Marc van Kempen